

“सन्ति चाशीविषसमाः सन्ति मन्दास्तयाऽपरे । विवि-
धानीहृदतानि ब्राह्मणानां युधिष्ठिर ! । मेकला
इविडा लाटाः पौण्ड्राः कोवगिरास्तथा । शौण्डीका
दरदा दाव्वाशोलाः शयवर्वराः । किराता यव-
नाश्चैव तास्ताः क्षत्रियजातयः । हृषलत्पन्मुद्राप्रा
ज्जाह्मणानाममर्षणात्” ।

कोप पु० कृप-भावे षञ् । १कोपे कामानां प्रजे चित्तवृत्ति-
भेदे अमरः । “क्रुधद्रहेष्यैस्त्वयार्थानां यं प्रति कोपः”
पा० बध्नाद्यतक्रुलचित्तवृत्तिभेदः कोपः । अमर्षेण्डे
विहितः । “पादेन प्रहरन् कोपात्” मनुः । “मानः
कोपः सत्तु द्वेधा प्रणयेष्वैसमुद्भवः । द्वयोः प्रणयमनः
स्यात् प्रमोदे मुम्हृह्यपि । प्रेम्णः कुटिलमाभित्यात्
कोपो यः कारुण्यं विनष्टं” सा० द० उक्ते शृङ्गाररसाङ्गे
प्रणयकोपे च
“अपक्रूरणि चेत् कोपः कोपे कोपः कथं रहि ।
धर्माधिकाममोक्षाणां प्रसन्ना परिपन्थिनि” नीतिसा० ।
“रिपौ बन्धौ स्वदेहे च समैकात्म्यं प्रपश्यतः । विवेकिनः
कृतः कोपः स्वदेहावयवेष्वेवेति” श्वातुवैपस्यकारिदोषाणां
विकारभेदे सुशु० “तत्र एते स्वभावत एव दोषाणां सञ्च-
यप्रकोपप्रशमप्रतीकारहेतवः” शारीराणां विकाराणा-
मेष वर्गश्चतुर्विधः । चये कोपे शमे चैव हेतुरक्तचि-
कित्सने” सुशु० “स्वदेशे किञ्चिता दोषा अव्यसिन्
कोपमागताः” सुशु०

कोपक्रम न० उपक्रम्यते कर्माणि षञ् इत० उपक्रमान-
त्वात् क्रीवतः । कस्य ब्रह्मण उपक्रमे-उपक्रम्यमाणे
१ब्रह्मण्य आदौ सात्व० उपक्रम्यमाणायां जगतः सृष्टौ
अमरः । कोपक्रम्यत्व न० । इत० । २कोपस्य क्रमे पु०
कोपन लि० कृप-ताच्छील्ये युच् । कोपशीले जटाध० “चण्ड-
स्वत्यलकोपनः” अमरः । “आशीद्विभावमुनीम सहर्षिः
कोपनो भृशम्” भा० आ० २६ अ० । “तपस्वी कोपनो भृ-
शम्” भा० व० ११० अ० “पादानतः कोपनयाऽवधूतः” कुमा०
२ अमरभेदे पु० “शरभः शलभश्चैव कृपनः कोपनः क्रयः”
हरि० ४२ अ० कृप-णिच्-भावे ल्युट् । ३कोपनिष्पादने
४दोषविकारकारकव्यपारभेदे न० “स्वदोषकोपनाद्दोगं
लभते मरणान्तकम्” भा० आशु० १७ अ० । “यर्थोक्तैः
कोपनैर्दोषाः कृपिताः कोपमागताः” सुशु० कृप-णिच्
कर्त्तरि ल्यु । ५कोपसाधके लि० “कोपनं कृपवादानाः
इज्जिनां चाधिकं दध” सुशुतः

कोपनक पु० कोपनः कोपणील इव कार्यत क्रै-क । १को-
रनामकगन्धर्व्ये राजनि० स्वार्थे क । २कोपने लि०
कोपनीय लि० कृप-कर्माणि अनीयर् । द्वेधेवपदे “ते च
शब्दद्वयउपस्थिताः परस्परैषाभिहृत्यमानास्तदुपायाद्या-
णिमादयः स्वरूपेणैव कोपनीया भवन्तीति” सा० त० कौ०
कोपयिष्णु लि० कृप-णिच् बा० इष्णुच् । परस्य कोप-
कारके “वैरायैव तदा कृपयिष्यन् कोपयिष्णुभिः
भा० आ० १७६ अ०

वापलता स्त्री कोपहेतुलता । कर्णस्फोटलतायां राजनि०
कौपिन् पुंस्त्री० अवशत्रुं कुपयति णिनि । १जलपारावते
२अवशत्रुकोपणालिनि लि० राजनि० स्त्रियां ङीप् । को-
पयति णिजन्तात् णिनि । ३कोपसम्पादके लि० “सिद्धा-
र्थकः शोणितपित्तकोपी” सुशुतः स्त्रियां ङीप् ।

कोमल न० कृ-कलच् सट् च नि० गुणः । १जले । २सृष्टौ,
अकठने, च लि० भेदि० ३क्षीरिकायां स्त्री० टाप्
शब्दश्च० । ४मनोहरे लि० शब्दश्च० । “निशा च शय्या
च शशाङ्कोमला” नैप० । शय्याङ्कवन्मृदुला शय्या ।
शशाङ्गेन मनोहरा निशा च इत्यर्थः । “अनस्रुतः
कोमलरत्नराशीन्” माघः ।

कोमलक लि० स्वार्थे क । १कोमलशब्दार्थे । संज्ञायां क ।
२सृष्टाले शब्दश्च० ।

कोमलवल्लली स्त्री कोमलं वल्लकं यस्याः । लल्लील-
तायां (नासाङ्गे) शब्दचिन्ता० ।

कोमलासन न० आसनशब्ददर्शितमृत्नादिचर्म्मनिर्मिते
आसनभेदे “इदानीं शृणु देश ! रहस्यं कोमलासनम् ।
योगविद्विप्राचाराय सिद्धौ चर्म्मसनं तु तत्” ब्रह्मा० ।
कोमासिका स्त्री इषुमेव अतसीदृष्ट इव आसो आस-
ण्वल् टाप् अतइत्त्वञ् । जालिकायाम् (फलेर आभि)
हारावली ।

कोम्य लि० कम्-कर्माणि गत्यु प्रथो० । कप्प्ये । “ऊर्ध्वं नः
सन्तु कोम्या” षट् ११७७ १२ । “कोम्या काम्यानि” भा०
कोयटि पु० कं जलं यदिरिवश्य प्रथो० कत अत्यम् । जल-
कुकुमे पक्षिणि । “प्रतप्तान् जालकादांश्च कोयटिभ-
खविष्करान्” । मनुः संज्ञायां कत् कोयटिक (टिटर)
टिट्टिभपक्षिणि “कपोतपारावतः ४ ह्यराजपरभृतेत्यादि
प्रतपक्षिण्ये कोयटिकसङ्घा “कषाटी मधुराक्षुषः
फलाहाराः मरुत्कराः । पित्तलं गृहृताः शीता वज्रमू-
लाखवर्चसः” सुशुते तन्कासगुणा उक्ताः ।